

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในระยะหลังการฝึกและระยะติดตามผลการฝึก มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 36 วิทยาลัย สาเหตุที่เลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นเพราะในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมควรเริ่มตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และฝึกฝน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่คงอยู่ต่อไปเมื่อเป็นนักศึกษาพยาบาลในชั้นปีสูงๆและเป็นพยาบาลวิชาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี จำนวน 150 คน เลือกมาโดยให้นักศึกษาทำแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมแล้วคัดเลือกเฉพาะนักศึกษาที่ได้คะแนนแบบประเมินต่ำกว่า 50% ปรากฏว่ามีนักศึกษามีคะแนนต่ำกว่า 50% อยู่ 64 คน จากนั้นเลือกจากนักศึกษามีคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมต่ำที่สุดขึ้นมาจนครบ 40 คน ซึ่งมีคะแนนระหว่าง 98.5 คะแนน ถึง 121 คะแนน แบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่มๆละ 20 คน โดยวิธีจับคู่ (Matched Pairs) คะแนนพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่เท่ากัน แล้วสุ่มแบบง่ายเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับกลุ่มควบคุมที่มีการเรียนการสอนปกติตามประมวลรายวิชาโดยไม่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล

ชุดที่ 2 โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล

ชุดที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมนี้ ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบทดสอบของ วิไล ไชยปรภณ์ (2532) ซึ่งวิไล ไชยปรภณ์เองได้ปรับปรุงมาจากแบบทดสอบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของรังสรรค์ เพ็งชู (2523) โดยรังสรรค์ เพ็งชู สร้างขึ้นจากเนื้อหาและโครงสร้างของแบบทดสอบที่ได้รวบรวมจากเอกสารต่างๆ คือ The Assertive Inventory (Gambrill and Richey,1975) ; The Assertive Inventory (Fensterheim and Baer,1975) ; The Rathus Assertive Schedule (Rathus and Nevid,1978) และ Willoughby Personality Schedule (Wolpe,1973) ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามบางข้อเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาพยาบาล ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ข้อความแสดงถึงพฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลจะต้องตอบสนองในสถานการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม จำนวน 50 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นการบอกระดับของความไม่สบายใจ เมื่อแสดงพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 เป็นการบอกระดับความเป็นไปได้หรือความถี่ของการกระทำ เมื่อแสดงพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

ในแต่ละตอนมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอนที่ 1	ถ้าตอบในช่อง มากที่สุด	ให้ 1 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง มาก	ให้ 2 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง น้อย	ให้ 4 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง น้อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน

ตอนที่ 2	ถ้าตอบในช่อง กระทำบ่อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง กระทำบ่อยมาก	ให้ 4 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง กระทำปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง กระทำน้อย	ให้ 2 คะแนน
	ถ้าตอบในช่อง กระทำน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การคิดคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาล ทำโดยการนำคะแนนดิบของแบบประเมินแต่ละคอนมารวมกันแล้วเฉลี่ยจะได้เป็นคะแนน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลแต่ละคน โดยนักศึกษาที่มีคะแนนแบบ ประเมินต่ำกว่า 50% ถือว่านักศึกษานั้นได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึง 125 คะแนน ถือว่ามีคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมในระดับต่ำ

2. นำแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่ปรับแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงทางด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญา มหาบัณฑิตขึ้นไป มีความรู้ความสามารถ ทางด้านพฤติกรรม ภาษา และการสื่อสาร ประสบการณ์ ในเรื่องการทำกิจกรรมกับนักศึกษาในเรื่องของพฤติกรรม ภาษา และการสื่อสาร เช่น งานแนะแนว งานวิจัย เป็นต้น และมีประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 9 คน โดยถือเกณฑ์ 7 ใน 9 คนของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเกณฑ์ยอมรับ

3. นำแบบประเมินมาปรับปรุงในด้านคำ และข้อความที่ใช้ในแบบประเมินพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาลตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอแนะ

4. ทดลองใช้แบบประเมินกับนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี เพื่อหา ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบประเมินในตอนต้นที่ 1 เท่ากับ 0.9590 และตอนที่ 2 เท่ากับ 0.8426

5. นำแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ชุดที่ 2 โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนในการ สร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาพยาบาลและ พยาบาลในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการเลือก พฤติกรรมที่จะจัดฝึกให้กับนักศึกษาพยาบาล

2. สำรวจสถานการณ์ปัญหาการแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลเพื่อนำมาสร้างสถานการณ์ ปัญหาในโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดให้ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรีชั้นปีที่ 1 จำนวน 160 คน บอกถึง

สถานการณ์ปัญหาเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆของนักศึกษา โดยมีประเด็นหลักในการสอบถามคือ

1.1 ให้ระบุสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่ทำให้รู้สึกอึดอัดใจ และไม่สบายใจเกี่ยวกับการแสดงออกและการสื่อสารกับเพื่อน อาจารย์ หรือพยาบาลประจำการที่เกิดขึ้นจริงกับนักศึกษา

1.2 เล่ารายละเอียดของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและวิธีการแก้ปัญหาของนักศึกษา

สถานการณ์ที่สอบถามได้จากนักศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ คือ นักศึกษาไม่กล้าขมื่อถามอาจารย์เพราะกลัวเสียเวลาเพื่อนกลัวเพื่อนว่าแค่นี้ก็ไม่เข้าใจ นักศึกษาไม่กล้าบอกอาจารย์ในสิ่งที่ตนเองต้องการ ไม่ชอบการออกไปรายงานหน้าชั้นเพราะรู้สึกตื้นตันแล้วพูดได้ไม่ดี ไม่กล้าปฏิเสธเวลาเพื่อนขมื่อของหรืองานไปลอกเพราะกลัวเพื่อนไม่คบกลัวเพื่อนโกรธ ไม่กล้าวิจารณ์ผู้อื่นในสิ่งที่เขาไม่ชอบเพราะกลัวเขาไม่พอใจ ไม่กล้าขอร้องให้ผู้อื่นทำอะไรให้โดยเฉพาะคนที่อาวุโสกว่า ไม่กล้าเข้าไปพูดคุยเวลาเพื่อนมีปัญหา ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในกลุ่มคนที่มีความรู้ความสามารถมากกว่า

3.สร้างโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม โดยสร้างให้สอดคล้องกันจากที่ได้ศึกษาคำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษามากับสถานการณ์ที่ได้จากการสอบถาม นักศึกษาพยาบาล โปรแกรมการฝึกนี้มีทั้งหมด 10 ครั้ง ใช้เวลาฝึกครั้งละ 45 นาที ประกอบด้วย ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ ครั้งที่ 2 การใช้ภาษาด้อยคำและภาษาท่าทาง ครั้งที่ 3 พฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และพฤติกรรมก้าวร้าว กับเรื่องสิทธิของบุคคล ครั้งที่ 4 การทักทายอย่างสุภาพ การสนทนาโดยใช้สรรพนามแทนตัวเองที่เหมาะสม ครั้งที่ 5 การสนทนาด้วยด้อยคำที่สุภาพเหมาะสม ครั้งที่ 6 การกล่าวขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือ ครั้งที่ 7 การกล่าวคำชมเชยเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ หรือกระทำเหมาะสม และการกล่าวตอบรับคำชม ครั้งที่ 8 การกล่าวคำวิจารณ์ในเชิงสร้างสรรค์ และการยอมรับคำวิจารณ์ ครั้งที่ 9 การกล่าวคำปฏิเสธด้วยด้อยคำที่เหมาะสม ครั้งที่ 10 การพัฒนาบุคลิกภาพให้มีความมั่นใจในตนเอง ลดความวิตกกังวล ประหม่าในการพูดต่อหน้าคนจำนวนมาก ในแต่ละครั้งของการฝึกจะมีขั้นนำ ขั้นฝึก และขั้นสรุป โดยจะเกิดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura 4 กระบวนการคือ กระบวนการใส่ใจหรือตั้งใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการกระทำ และกระบวนการภูมิใจ การฝึกจะบอกถึงเรื่องที่ฝึก วัตถุประสงค์ในการฝึก การติดตามผลการฝึกของนักศึกษาครั้งที่ผ่านมาโดยให้นักศึกษาบอกประสบการณ์ที่มี การไปฝึกเพิ่มเติม และมีการสรุปผลการฝึกในแต่ละครั้ง โดยในการฝึกนักศึกษายจะได้ดูตัวอย่างพฤติกรรมจากสถานการณ์สมมติหรือจากวิดีโอ มีโอกาสได้ฝึกซ้อมพฤติกรรมและแสดง

บทบาทสมมติ มีการให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้วิจัยและผู้วิจัยร่วมกับนักศึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งให้การเสริมแรง

4. นำโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่สร้างขึ้นไปหาค่าความตรงเชิงโครงสร้างตามทฤษฎี (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาโทมาตัดสินขึ้น มีความรู้ความสามารถ ทางด้านพฤติกรรม ภาษา และการสื่อสาร ประสพการณ์ในการทำกิจกรรมกับนักศึกษาในเรื่องของพฤติกรรม ภาษา และการสื่อสาร เช่น งานแนะแนว งานวิจัย เป็นต้น มีประสบการณ์การสอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 9 คน ตรวจสอบในเรื่องความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ

5. นำโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงเนื้อหาขึ้นตอน วิธีดำเนินการตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

6. นำโปรแกรมที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี วันที่ 26-30 มกราคม 2541 เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ผลการทดลองนักศึกษานักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่ผู้วิจัยดำเนินการฝึก รวมทั้งเวลาที่ใช้ในการฝึกเหมาะสม

7. นำโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

เป็น Quasi Experimental Design แบบ Pretest-Posttest Control Group and Follow-up Group Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538) ดังนี้

E	T ₁	X	T ₂	T ₃
C	T ₁		T ₂	

E หมายถึง กลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี จำนวน 20 คน

C หมายถึง กลุ่มควบคุมซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี จำนวน 20 คน

X หมายถึง โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล

T₁ หมายถึง การประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

T₂ หมายถึง การประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลหลังการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

T₃ หมายถึง การประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลหลังการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม 2 สัปดาห์

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 เตรียมตัวผู้วิจัยโดยผู้วิจัยไปเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องเทคนิคการเป็นวิทยากรฝึกอบรม เพื่อให้มีการแสดงออกที่ดีก่อนไปดำเนินการทดลองกับนักศึกษาพยาบาล

1.2 ผู้วิจัยขออนุญาตใช้สถานที่ และอุปกรณ์ จากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

1.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรีแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ได้ค่าความเชื่อมั่นตอนที่ 1 เท่ากับ .9590 ตอนที่ 2 เท่ากับ .8426 จากนั้นนำไปให้ผู้ช่วยวิจัยใช้จริงกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี แล้วคัดเลือกเฉพาะนักศึกษาที่ได้คะแนนแบบประเมินแต่ละตอน ต่ำกว่า 50% คือ 125 คะแนนลงมาจำนวน 40 คนโดยเลือกจากนักศึกษาที่มีคะแนนต่ำสุดขึ้นมาเรื่อยๆจนครบ 40 คนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มๆละ 20 คน โดยสุ่มโดยวิธี Matched Pairs ตามคะแนนพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่เท่ากัน แล้วสุ่มแบบง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

2. ขั้นตอนดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักศึกษาในกลุ่มทดลอง 20 คน ฝึกอบรมพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง โดยทำการฝึกในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 17.00-17.45 น. ระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ - 26 มีนาคม 2541

ในวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ส่วนกลุ่มควบคุมมีการเรียนการสอนปกติตามประมวล
รายวิชาโดยไม่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

กำหนดการฝึก ครั้งที่ 1 17 ก.พ. 41 ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับนักศึกษา และ
ปรุมนิเทศชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจแนวทางในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 2 19 ก.พ. 41 ขันนำ ผู้วิจัยติดตามผลการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้วโดยทบทวน
บทบาทหน้าที่ที่นักศึกษาต้องปฏิบัติในการเข้ากลุ่ม พร้อมทั้งอธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ขันฝึก
ฝึกในเรื่องการใช้ภาษาด้อยคำและภาษาท่าทาง เป็นการเรียนรู้พื้นฐานการสื่อสารโดยทั่วไป
ขันสรุป สรุปประโยชน์ที่ได้จากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึกเพิ่มเติม

ครั้งที่ 3 24 ก.พ. 41 ขันนำ ผู้วิจัยติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วที่ได้ให้นักศึกษาไปฝึก
เพิ่มเติม พร้อมทั้งอธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ขันฝึก เรียนรู้ในเรื่องพฤติกรรมการแสดงออก
ที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และพฤติกรรมก้าวร้าว รวมถึงเรื่องสิทธิของ
บุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานความเข้าใจในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกครั้งต่อไป ขันสรุป สรุป
ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึกเพิ่มเติม

ครั้งที่ 4 26 ก.พ. 41 ขันนำ ติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วโดยตัวอย่างพฤติกรรมที่
ศึกษานำมาเล่าคือศึกษานั่งดูโทรทัศน์อยู่ก่อนแล้วมีเพื่อนเข้ามาเปลี่ยนช่องโดยบอกว่าเรื่องนี้
สนุกกว่าและจะจบก่อนขอเรื่องนี้ก่อนพอเรื่องนี้จบแล้วค่อยดูเรื่องนั้น นักศึกษาจึงบอกกับเพื่อน
ว่าน่าจะเปลี่ยนสลับกันดูจะดีกว่า จากนั้นผู้วิจัย และนักศึกษาในกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัย
อธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ขันฝึก ฝึกในเรื่องการทักทาย การสนทนาโดยใช้สรรพนามแทนตัวเอง
ที่เหมาะสม ขันสรุป สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึกเพิ่มเติม

ครั้งที่ 5 3 มี.ค. 41 ขันฝึก ติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วโดยตัวอย่างพฤติกรรมที่
ศึกษานำมาเล่าคือไปทักทายเพื่อนที่ไม่เคยพูดคุยกันมาก่อนแต่อยากพูดคุยด้วย ซึ่งเพื่อนคนนั้น
ก็ตอบรับการทักทายเป็นอย่างดี แต่ไม่ได้คุยอะไรกันมากเพราะไม่รู้จะคุยอะไรดี จากนั้นผู้วิจัย และ
นักศึกษาในกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัยอธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ขันฝึก ฝึกในเรื่องการสนทนา
ด้วยด้อยคำที่สุภาพเหมาะสม ขันสรุป สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึก
เพิ่มเติม

ครั้งที่ 6 5 มี.ค. 41 ขันนำ ติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วโดยตัวอย่างพฤติกรรมที่
ศึกษานำมาเล่าคือได้ไปสนทนากับรุ่นพี่ซึ่งสนทนาในเรื่องต่างๆ ไปก่อนแล้วสนทนาแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นในเรื่องของการขึ้นปฏิบัติงานบน Ward ซึ่งเป็นเรื่องที่รุ่นพี่มีประสบการณ์และเป็นเรื่องที่
นักศึกษาสงสัยทำให้คุยกันได้นาน จากนั้นผู้วิจัย และนักศึกษาในกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัย

อธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ชั้นฝึก ฝึกในเรื่องการกล่าวขอบคุณเมื่อได้รับการช่วยเหลือ ชั้นสรุป สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึกเพิ่มเติม

ครั้งที่ 7 10 มี.ค. 41 ชั้นนำ ติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วโดยตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษานำมาเล่าคือกล่าวขอบคุณเพื่อนเมื่อเพื่อนช่วยเหลือของซึ่งเพื่อนกล่าวตอบรับว่าไม่เป็นไรและมีสีหน้ายิ้มแย้ม จากนั้นผู้วิจัยและนักศึกษาในกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัยอธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ชั้นฝึก ฝึกในเรื่องการกล่าวคำชมเชยเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จหรือกระทำเหมาะสมและการกล่าวตอบรับคำชม ชั้นสรุป สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึกเพิ่มเติม

ครั้งที่ 8 12 มี.ค. 41 ชั้นนำ ติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วโดยตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษานำมาเล่าคือกล่าวคำชมเชยว่าเพื่อนใส่เสื้อตัวนี้แล้วดูสวยดีเพื่อนก็ยิ้มแต่ไม่ได้ตอบว่าอะไร จากนั้นผู้วิจัย และนักศึกษาในกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัยอธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ชั้นฝึก ฝึกในเรื่องการกล่าวคำวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ และการยอมรับคำวิจารณ์ ชั้นสรุป สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึกเพิ่มเติม

ครั้งที่ 9 17 มี.ค. 41 ชั้นนำ ติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วโดยตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษานำมาเล่าคือได้บอกให้เพื่อนเปลี่ยนวิธีการทำผมใหม่จะทำให้หน้าตาสดใสและดูดีขึ้นซึ่งเพื่อนก็สนใจและซักถามว่าทำอย่างไร จากนั้นผู้วิจัย และนักศึกษาในกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัยอธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ชั้นฝึก ฝึกในเรื่องการกล่าวคำปฏิเสธด้วยถ้อยคำที่เหมาะสม ชั้นสรุป สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกและให้นักศึกษาไปฝึกเพิ่มเติม

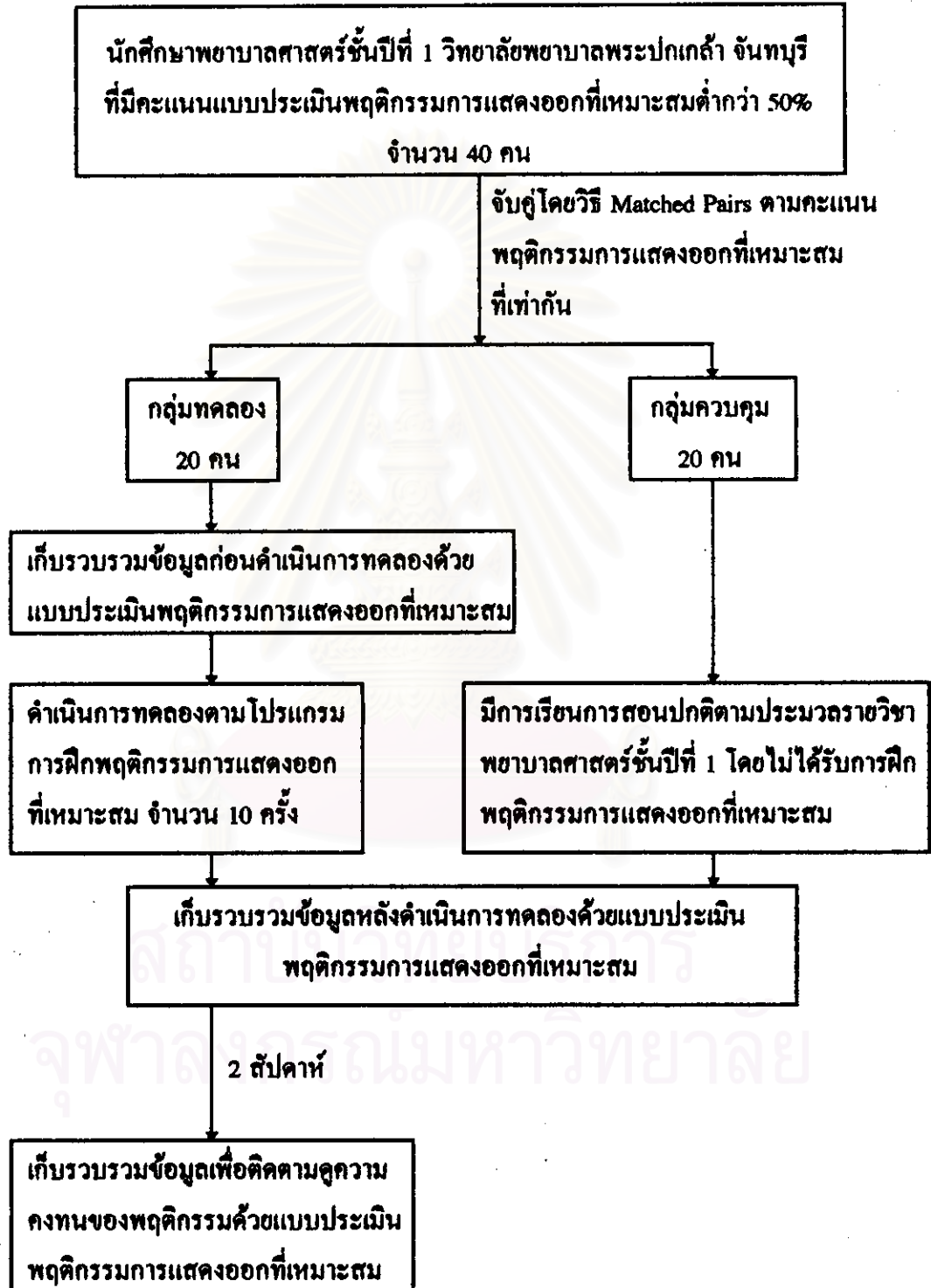
ครั้งที่ 10 19 มี.ค. 41 ชั้นนำ ติดตามผลการฝึกครั้งที่แล้วโดยตัวอย่างพฤติกรรมที่นักศึกษานำมาเล่าคือได้กล่าวปฏิเสธไม่ให้เพื่อนยืมของบอกเพื่อนว่าจำเป็นต้องใช้เหมือนกันซึ่งเพื่อนก็ไม่ว่าอะไรแต่ทำทงไม่พอใจเล็กน้อย จากนั้นผู้วิจัย และนักศึกษาในกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัยอธิบายเรื่องที่ฝึกในวันนี้ ชั้นฝึก ฝึกในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพให้มีความมั่นใจในตนเอง ลดความวิตกกังวล ประหม่า ในการพูดต่อหน้าคนจำนวนมาก ชั้นสรุป สรุปผลทั้งหมดที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกในครั้งนี้ พร้อมประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

3. ชั้นประเมินผล

3.1 หลังจากการฝึกอบรมตามโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสิ้นสุดลงแล้ว ผู้ช่วยวิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมชุดเดิมไปประเมินกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง และอีก 2 สัปดาห์ต่อมา ผู้ช่วยวิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมชุดเดียวกันนี้ไปประเมินกับกลุ่มทดลองอีกครั้งเพื่อติดตามผลความคงทนของพฤติกรรม

3.2 ผู้ช่วยวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบประเมินไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

สรุปขั้นตอนการดำเนินการทดลองได้ดังนี้

สภาพการณ์และปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปสภาพการณ์ ปัญหาและอุปสรรคที่พบดังนี้

สภาพการณ์ระหว่างดำเนินการวิจัย

1. การปฏิบัติตัวของผู้วิจัยต้องสร้างความน่าเชื่อถือและความเป็นกันเอง โดยการสร้างบุคลิกภาพและสัมพันธภาพ ให้ความสำคัญและสนใจกับนักศึกษาพยาบาลทุกคนเท่าๆกัน รับฟังความคิดเห็นของทุกคน รวมทั้งให้คำแนะนำอย่างถูกต้อง

2. ในการดำเนินการฝึกแต่ละครั้ง ในบางครั้งนักศึกษามบางคนอาจจะแสดงบทบาทนั้นได้ไม่ดีเท่าที่ควรควรให้กำลังใจ คำแนะนำจากผู้วิจัย และข้อมูลย้อนกลับจากผู้วิจัยและเพื่อนนักศึกษาย จะทำให้เกิดการเรียนรู้รวมทั้งมองเห็นข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขได้ชัดเจนขึ้น

3. สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นในกลุ่มนักศึกษาที่เข้ารับการฝึก ทำให้นักศึกษาช่วยเหลือและร่วมมือกันอย่างดีในการทำกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดให้ในแต่ละครั้ง รวมถึงแสดงออกอย่างเต็มความสามารถ

ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

1. การไปทดลองใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่อาสาสมัครมาที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ทำการทดลองใช้ได้เพียง 5 ครั้ง เนื่องจากไม่มีเวลาเพียงพอ เพราะนักศึกษาจะสอบปลายภาคเรียนที่ 2

2. ในบางครั้งตามเวลาที่นัดหมายนักศึกษายังไม่ครบกันทุกคน จึงต้องรอเพราะการฝึกควรจะเริ่มมีการเรียนรู้พร้อมกัน ในระยะเวลาที่รอผู้วิจัยจึงแก้ไขโดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักศึกษาในเรื่องต่างๆไป เช่น การเรียน ภูมิหลังของนักศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเป็นกันเองและคุ้นเคยกันมากขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดย

1. หากสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คำมีขยฐานของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออก

ที่เหมาะสมทั้งก่อนและหลังการทดลอง

1.2 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมทั้งก่อนและหลังการทดลอง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง และหลังการทดลองกับติดตามผลหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยใช้การทดสอบของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของ The Mann-Whitney U Test

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คำนวณหาค่ามัธยฐาน โดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524)

$$\text{สูตร} \quad Mdn = \frac{X_{N/2} + X_{N/2+1}}{2}$$

Mdn แทน ค่ามัธยฐาน

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

$X_1, X_2, X_3, \dots, X_N$ แทน คะแนนที่เรียงตามลำดับ

1.2 คำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ โดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524)

$$\text{สูตร} \quad Q.D. = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$$

เมื่อ Q.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์

Q_1 แทน ค่าที่แบ่งข้อมูลออกเป็น 1/4 หรือ 25 %

Q_3 แทน ค่าที่แบ่งข้อมูลออกเป็น 3/4 หรือ 75 %

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 จำนวนหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{\left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_i^2} \right]}{\left[\frac{n}{n-1} \right] \left[\frac{s_i^2}{s_i^2} \right]}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน
 n แทน จำนวนข้อของแบบประเมิน
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบประเมินทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง และระหว่างหลังการทดลองกับติดตามผลหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้สูตร (นิภา ศรีไพโรจน์, 2533)

$$\text{สูตร } d_i = x_i - y_i \quad (i = 1, 2, 3, \dots, n)$$

เมื่อ d_i แทน ค่าความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่
 x_i แทน ข้อมูลก่อนการทดลอง
 y_i แทน ข้อมูลหลังการทดลอง

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ของ The Mann-Whitney U Test ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้สูตร (นิภา ศรีไพโรจน์, 2533)

$$\text{สูตร } U_1 = \frac{n_1 n_2 + n_1 [n_1 + 1]}{2} - \sum R_1$$

$$U_2 = \frac{n_1 n_2 + n_2 [n_2 + 1]}{2} - \sum R_2$$

- เมื่อ
- U_1 แทน ค่าสถิติทดสอบของ Mann-Whitney U ในกลุ่มที่ 1
 - U_2 แทน ค่าสถิติทดสอบของ Mann-Whitney U ในกลุ่มที่ 2
 - n_1 แทน กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรกลุ่มที่ 1
 - n_2 แทน กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรกลุ่มที่ 2
 - $\sum R_1$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 - $\sum R_2$ แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย